

Μια στήλη μνήμης θα θυμίζει τον εμπρησμό στον εβραϊκό συνοικισμό Κάμπελ, το 1931, που είναι το πιο βίαιο επεισόδιο αντισημιτικής επίθεσης στην Ελλάδα.

Στις 3.2.2020, έγιναν τα αποκαλυπτήρια της στήλης μνήμης στην Καλαμαριά, στη συμβολή των οδών Εθνικής Αντιστάσεως και Αριστείδου, στο συνοικισμό Βότση. Παράλληλα τοποθετήθηκε επιτοίχια ενημερωτική πινακίδα στην πρόσοψη του κλειστού γυμναστηρίου στην οδό Αριστείδου, στην ίδια θέση με τη Συναγωγή εκείνης της εποχής.

Στη εκδήλωση που ακολούθησε ο **δήμαρχος Καλαμαριάς Γιάννης Ααρδαμανέλης** τόνισε την ανάγκη να αναδεικνύουμε την ιστορία και να θυμόμαστε ότι μπορούμε να συνυπάρχουμε αρμονικά.

Από την πλευρά του ο πρόεδρος του Ιστορικού Αρχείου Προσφυγικού Ελληνισμού **Ανανίας Τσιραμπίδης** τόνισε ότι ο στόχος της τοποθέτησης της στήλης μνήμης είναι «να αποτίσουμε φόρο τιμής, στους Εβραίους που έζησαν μαζί με τους πρόσφυγες», ενώ ο πρώην πρόεδρος **Σωτήρης Γεωργιάδης** μίλησε για τις σκοτεινές διαδρομές της οργάνωσης ΕΕΕ που είχε κάνει σημαία τον εθνικισμό και τον αντισημιτισμό.

Ο Πρόεδρος του ΚΙΣΕ και της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης **Ααυίδ Σαλτιέλ** σημείωσε ότι «την περίοδο δημιουργίας των εθνικιστικών οργανώσεων δεν υπάρχουν ναζί κι όμως οι οργανωμένες ομάδες με διαρκή υποστήριξη από εφημερίδες και φορείς εκφράζουν έναν αντισημιτικό λόγο που δημιούργησε τις προϋποθέσεις για το πογκρόμ. Τα γεγονότα αυτά φαντάζουν να είναι μακριά, αλλά δεν είναι. Βλέπουμε τις καταστροφικές συνέπειες του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας», είπε και πρόσθεσε ότι η πορεία προς το Ολοκαύτωμα δεν ήταν απότομη, ούτε τυχαία, αλλά δημιουργήθηκε σταδιακά, με την άνοδο του αντισημιτισμού.

Κεντρικός ομιλητής της εκδήλωσης ήταν ο **Λέων Ναρ**, Δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας του Α.Π.Θ. και συγγραφέας, ο οποίος επεσήμανε ότι «έστω και με καθυστέρηση άνοιξε η δημόσια συζήτηση για γεγονότα που ελάχιστοι γνωρίζουν και θυμούνται, λιθαράκι λιθαράκι αποκαθίστανται η ιστορία και η μνήμη της πόλης».

Ακολούθησε συναυλία σεφαραδίτικων τραγουδιών από τη χορωδία της Ι.Κ. Θεσσαλονίκης.

Η εκδήλωση πλαισιώθηκε από έκθεση φωτογραφίας, ιστορικού περιεχομένου.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ: Η μεγάλη πυρκαγιά του 1917 είχε αφήσει 50.000 Εβραίους πυροπαθείς. Δέκα χρόνια αργότερα δημιουργήθηκε ο συνοικισμός Κάμπελ με σκοπό να στεγάσει τους πιο φτωχούς από τους Εβραίους πυροπαθείς. Στα τέλη της δεκαετίας του '20 είχαν κάνει την εμφάνισή τους εθνικιστικές οργανώσεις. Παράλληλα εντάθηκαν οι προστριβές μεταξύ γηγενών και προσφύγων, Εβραίων και Χριστιανών, που πυροδοτήθηκαν και από τα αντισημιτικά δημοσιεύματα από τον βενιζελικό Τύπο (κυρίως από τη «Μακεδονία» του Νίκου Φάρδη).

Αυτό το κλίμα κατά των Εβραίων δημιούργησε τις προϋποθέσεις για επιθέσεις ενάντιων συναγωγών και εβραϊκών συνοικισμών, με σημαντικότερη αυτή στο Κάμπελ. Η επίθεση έγινε από την εθνικιστική, αντικομμουνιστική και αντισημιτική οργάνωση Εθνική Οργάνωσης Ελλάς (ή όπως λεγόταν ανεπίσημα Έλληνες Εξοντώσατε Εβραίους) στην οποία, αξίζει να σημειωθεί, ότι συμμετείχαν έφεδροι αλλά πρόσφυγες.

Τη νύχτα της 29ης Ιουνίου 1931 μέλη της οργάνωσης ΕΕΕ επιτέθηκε στον συνοικισμό Κάμπελ και τον πυρπόλησαν. Δύο νεκροί, ο χριστιανός φούρναρης Λεωνίδας Παπάς και ο Εβραίος Λεόν Βιδάλ, δεκάδες τραυματίες και εκατοντάδες άστεγους άφησε πίσω του το πογκρόμ στο Κάμπελ. Οι για δεύτερη φορά πυροπαθείς στεγάστηκαν προσωρινά σε άλλη περιοχή, ενώ η περιοχή του Κάμπελ πέρασε στην κυριότητα του δημοσίου και αργότερα εγκαταστάθηκαν εκεί, στον μετέπειτα συνοικισμό Βότση, όπου στεγάστηκαν πρόσφυγες.

ΠΗΓΗ: [ιστοσελίδα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, 2.2.2020](#)